

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Grażyna Łazowska (spr.)
Sędziowie:	Teresa Kalinka del. Magdalena Kimel
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2019r. w Gliwicach

sprawy z powództwa A. M.

przeciwko A. K. es (...) w B.

o odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 24 października 2018 r. **sygn. akt** VI P 528/16

- 1) zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 27.360 zł (dwadzieścia siedem tysięcy trzysta sześćdziesiąt złotych) z ustawowymi odsetkami od 6 lutego 2018r. tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę;
- 2) zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- 3) nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Gliwicach) kwotę 1.368 zł (tysiąc trzysta sześćdziesiąt osiem złotych) tytułem opłaty sądowej oraz kwotę 1.087,82 zł (tysiąc osiemdziesiąt siedem złotych osiemdziesiąt dwa grosze) tytułem wydatków;
- 4) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

(-) sędzia del. Magdalena Kimel (-) sędzia Grażyna Łazowska (spr.) (-) sędzia Teresa Kalinka

UZASADNIENIE

Powódka A. M. żądała zasądzenia od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. kwoty 27.360 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto, powódka wniosła o zwrot kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z dnia 24 października 2018r. Sąd Rejonowy w Gliwicach oddalił powództwo i obciążył powódkę kosztami zastępstwa procesowego pozwanej.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powódka była zatrudniona przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w Polsce z siedzibą w W., tj. podmiot, z którym w dniu 1 czerwca 2012r. zawarła w formie pisemnej umowę o pracę na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku (...).

Pisemnym oświadczeniem woli z 25 sierpnia 2016r. – doręczonym powódce w dniu 1 września 2016r. – (...) Sp. z o.o. Oddział w Polsce z siedzibą w W. rozwiązała z powódką umowę o pracę z zachowaniem skróconego 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia.

W zakresie przyczyn wypowiedzenia wskazano likwidację ww. oddziału dołączając równocześnie odpis uchwały nr 3/2016 z dnia 24 sierpnia 2016 roku nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników pozwanej o likwidacji oddziału spółki w W., nr KRS: (...), a jako datę likwidacji wskazano dzień 1 listopada 2016r..

Jak ustalił Sąd Rejonowy w dniach 25 i 31 sierpnia 2016r. miały miejsce nieskuteczne próby doręczenia powódce wypowiedzenia. W dniu 25 sierpnia 2016r. około godziny 18:00 była powódka nie przebywała w miejscu zamieszkania, a mąż powódki J. M. odmówił wówczas kurierowi (...) odbioru przesyłki kierowanej do powódki.

W dniu 31 sierpnia 2016r., pod adresem (...) gmina M. miała miejsce kolejna próba doręczenia powódce przesyłki zawierającej oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę. Powódka informowała pracodawcę, że jej uprzedni adres: (...) gmina M. jest nieaktualny. W dniu 24 sierpnia 2016r. powódka otrzymała mail od E. F. (1) wysłany „w imieniu M. J.” z informacją, że akcjonariusze (...) Ltd zdecydowali o zamknięciu polskiego oddziału, co oznacza, że zostanie on zlikwidowany z dniem 1 listopada 2016 r. Wskazano w nim również, że „oficjalne wypowiedzenia zostaną dostarczone do Was wkrótce”, a „2 oryginały zostaną dostarczone za pośrednictwem (...).

Według dalszych ustaleń Sądu Rejonowego, pozwana na dzień 15 stycznia 2018 r. była wpisana do Rejestru Handlowego pod nr (...). Jak wynika z informacji z dnia 13 stycznia 2017 r. - odpowiadającej odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców pobranej na podstawie art. 4 ust. 4aa ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sadowym (Dz. U. z 2007r. Nr 168, poz. 1186, z późn. zm.) - z pozwanej wyodrębniono - jako oddział zagranicznego przedsiębiorcy - (...) Sp. z o.o. Oddział w Polsce z siedzibą w W. przy ulic (...) rejestrując w KRS w dniu (...). pod nr KRS: (...) (Regon: (...)). Z ww. informacji wynika również, że w okresie od 2006 r. do 2015 r. Oddział Polski przywołanej spółki regularnie składał roczne sprawozdania finansowe oraz uchwały lub postanowienia o ich zatwierdzeniu.

W skład organu uprawnionego do reprezentowania pozwanej wchodził na dzień 13 stycznia 2017 r. N. M. oraz M. J. (każdy uprawniony do samodzielnej reprezentacji). Osobą reprezentującą zagranicznego przedsiębiorcę w oddziale pozwanej w Polsce był M. J..

Oddział pozwanej w Polsce zatrudniał – poza powódką - również innych pracowników, z którymi zawarł umowy o pracę, tj. M. K. (30.04.2013 r.) oraz M. S. (1) (1.05.2013 r.) Zgodnie z umową M. K. miała wykonywać pracę w miejscu zamieszkania, jak również na terenie całego kraju, jeżeli tego wymagały powierzonej jej zadania w pełnym wymiarze

czasu pracy 40 godzin tygodniowo. W umowie o pracę zawartej z M. S. (1) strony wskazały, że pracownik będzie wykonywał pracę w biurze mieszczącym się pod adresem ul. (...) i miejscu zamieszkania jak również na terenie całego kraju, jeżeli tego wymagały powierzonej jej zadania w pełnym wymiarze czasu pracy 40 godzin tygodniowo.

Oświadczeniem z dnia 24 sierpnia 2016r. oddział pozwanej w Polsce wypowiedział umowy o pracę :

- J. K., zawartą w dniu 1 sierpnia 2015 r.,

- M. T., zawartą w dniu 1 maja 2012 r.,

wskazując w obydwu przypadkach na likwidację ww. podmiotu jako przyczynę wypowiedzenia.

Oddział pozwanej w Polsce zawarł w dniu 14 marca 2011r. umowę najmu lokalu nr (...), której przedmiotem był lokal przy ul. (...) w W., w którym mieściła się siedziba oddziału spółki. W dniu 21 grudnia 2012 r. zawarł ramową umowę leasingu oraz usług dodatkowych z (...)Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. W dniu 13 marca 2013r. zawarł z (...) Sp. z o.o. w W. umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych.

Na mocy porozumienia z dnia 25 października 2016r. Oddział pozwanej w Polsce rozwiązał umowę wynajmu pokoju zawartą z Instytutem (...) z siedzibą w W..

W ramach korespondencji e-mail, prowadzonej przez powódkę w okresie jej zatrudnienia przez ww. Oddział, powódka przedstawiała się jako „C. I., (...) and (...), (...) Sp. z o.o. Oddział w Polsce”.

W dniu 10 sierpnia 2016 r. M. J., przedstawiając się jako przedstawiciel Oddziału pozwanej w Polsce wysłał powódce informację zatytułowaną jako „Wytyczne dot. Pracy, w ramach której nakazał powódce spotkać się z M. S. (2) w „biurze domowym” w dniu 10 sierpnia 2016 r.

W okresie zatrudnienia przez Oddział pozwanej w Polsce powódka nie kwestionowała, że podmiot ten jest jej pracodawcą. Oddział ten prowadził listę płac powódki i był posiadaczem rachunku prowadzonego w banku (...) z siedzibą w W., z którego w dniu 3 października 2016 r. wykonał na rzecz powódki przelew na kwotę 19.225,13 zł wskazując w jego tytule: „Wynagrodzenie 09.2016”.

Uchwałą nr 3/2016 Nadzwyczajne zgromadzenie wspólników pozwanej z 24 sierpnia 2016r. podjęło decyzję o likwidacji oddziału spółki w Polsce, a jako datę likwidacji spółki wskazano dzień 1 listopada 2016r. Oddział pozwanej w Polsce został wykreślony z KRS na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy KRS z 31 stycznia 2017r., które uprawomocniło się w dniu 28 lutego 2017r.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powódki nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji uznał, że w świetle niekwestionowanych faktów, a także stanowisk stron postępowania, istota sprawy sprowadzała się do rozstrzygnięcia dwóch zasadniczych zagadnień, tj. czy powódka zachowała 7 dniowy termin na wniesienie odwołania od wypowiedzenia umowy o pracę (art. 264 § 1 k.p.) oraz czy pozwanej przysługiwała legitymacja bierna do występowania w niniejszym postępowaniu. Dopiero pozytywne rozstrzygnięcie obydwu przywołanych zagadnień pozwalałoby na prowadzenie rozważań w zakresie kwestionowanej przez powódkę zgodności z prawem wypowiedzenia umowy o pracę.

Odnosząc się do pierwszego z ww. zagadnień Sąd pierwszej instancji wskazał, że powódka – wnosząc odwołanie od wypowiedzenia umowy o pracę w dniu 8 września 2016 r. - nie uchybiła 7 dniowemu terminowi określonym w art. 264 § 1 k.p. w brzmieniu obowiązującym w dacie złożenia jej wypowiedzenia. Wbrew bowiem twierdzeniom pozwanej, oświadczenie o wypowiedzeniu powódce umowy o pracę zostało jej złożone w momencie, w którym powódka odebrała ww. oświadczenie w placówce Poczty Polskiej (1 września 2016 r.). Dopiero wówczas miała bowiem realną możliwość zapoznania się z jego treścią i faktycznie się z nią zapoznała.

Prezentując powyższą tezę Sąd I instancji nie kwestionował stanowiska pozwanej, zgodnie z którym w myśl art. 61 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła się z nim zapoznać. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził jednak by miało to miejsce już w dniu przed dniem 1 września 2016 r. Podkreślono, że możliwość zapoznania się z oświadczeniem woli przez jego adresata utożsamiać można z chwilą jego złożenia, tylko wtedy gdy możliwość ta jest realna./ tak SN w wyroku z 9.12.1999 r., sygn. akt I PKN 430/99, OSNP 2001/9/309/. Jednakże materiał dowodowy zebrany w rozpoznawanej sprawie wykazał, że w dniu 25 sierpnia 2016 r. mąż powódki – w czasie jej nieobecności w mieszkaniu – odmówił przyjęcia kierowanej do powódki korespondencji, zawierającej oświadczenie woli w przedmiocie rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem. Zaznaczono, że obowiązujące przepisy prawa nie nakładają na dorosłego domownika adresata korespondencji odbioru jej w razie nieobecności adresata.

W ocenie Sądu Rejonowego, w tym stanie rzeczy trudno zgodzić się z tezą, że sama próba doręczenia domownikowi adresata korespondencji, zawierającej kierowane do adresata oświadczenie woli, tworzy adresatowi tego oświadczenia realną możliwość zapoznania się z jego treścią. O ile zatem pozwana słusznie argumentowała, że zapoznanie się adresata z kierowanym do niego oświadczeniem woli nie jest warunkiem uznania tego oświadczenia za złożone, o tyle pozwana błędnie pominęła, że w przedmiotowej sprawie oświadczenie woli w ogóle nie dotarło (doszło) do powódki, a tym bardziej w taki sposób, że mógł zapoznać się z jego treścią.

Niezależnie od powyższego Sąd pierwszej instancji wskazał, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził by powódka – mając świadomość możliwości zapoznania się z kierowanym do niej oświadczeniem woli – z własnej woli z możliwości tej zrezygnowała. Sam zaś fakt, iż kurier (...) wskazał odmowę przyjęcia korespondencji przez adresata jako przyczynę niedoręczenia przesyłki nie stanowi w ocenie Sądu podstawy do stwierdzenia, że odbioru przesyłki odmówiła powódka, a nie dorosły domownik, którego kurier zastał pod wskazanym adresem w trakcie próby doręczenia. W ocenie Sądu Rejonowego, adnotacja znajdująca się na przesyłce – lakoniczna, posługująca się standardowym zwrotem – nie może mieć przesądzającego charakteru w niniejszej sprawie. Z zeznań powódki – którym Sąd Rejonowy dał wiarę, a które znajdowały potwierdzenie w zeznaniach świadka J. M. – wynikało zaś, że to on odmówił odbioru ww. przesyłki.

Jeśli zaś chodzi o wskazywane przez pozwaną czynności zmierzających do doręczenia powódce wypowiedzenia na adres, pod którym w chwili ich podjęcia powódka nie mieszkała ((...) gmina M.), to Sąd Rejonowy wskazał, że mogą być postrzegane wyłącznie jako nieskuteczne próby złożenia powódce oświadczenia woli.

Odnosząc się z kolei do drugiego ze wskazanych na wstępie zagadnień Sąd pierwszej instancji zgodził się ze stanowiskiem pozwanej, że nie przysługuje jej legitymacja bierna do występowania w procesie, co skutkowało oddaleniem powództwa.

Wyjaśniając tę kwestię Sąd Rejonowy wskazał, że nie ma wątpliwości, iż pozew stanowiący odwołanie pracownika od wypowiedzenia umowy o pracę należy wnieść przeciwko drugiej stronie stosunku pracy, a zatem pracodawcy. Sąd Rejonowy podzielił - na płaszczyźnie normatywnej - argumentację strony powodowej, która sprowadza się do twierdzenia, że ustalając podmiot będący pracodawcą w ramach konkretnego stosunku pracy nie można poprzestawać wyłącznie na ustaleniach treści umowy o pracę i jako pracodawcę kwalifikować podmiot, który w umowie o pracę tak właśnie został określony. Wymaga to bowiem poczynienia ustaleń co do realiów realizacji praw i obowiązków stron danego stosunku pracy.

W świetle powyższego w ocenie Sądu pierwszej instancji wyjaśnienia wymagało, że zgodnie z art. 3 k.p. pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników. W orzecznictwie wskazuje się, że „można wyróżnić trzy rodzaje jednostek organizacyjnych mających zdolność prawną zatrudniania pracowników:

1) osoby prawne,

2) samodzielne jednostki organizacyjne, niemające osobowości prawnej i niestanowiące ogniwa osoby prawnej, które mogą nabywać we własnym imieniu prawa i zaciągać zobowiązania oraz mogą pozywać i być pozywane,

3) niektóre jednostki organizacyjnej wchodzące w skład osób prawnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.02.2018 r., I PK 351/16, BSN - IPUSiSP 2018/4/32).

Zaznaczono że w myśl przywołanego orzecznictwa kwalifikacja danej jednostki organizacyjnej wchodzącej w skład osoby prawnej do kategorii pracodawcy wymaga jej wyodrębnienia organizacyjnego i finansowego, które wynika zazwyczaj z przepisów wewnętrznych osoby prawnej, ale może ono wynikać także z aktów prawnych rangi ustawy.

W ocenie Sądu Rejonowego, w realiach niniejszej sprawy brak jest podstaw do twierdzenia, że wbrew treści umowy o pracę - zawartej przez powódkę w dniu 1 czerwca 2012 r. - jej pracodawcą była w istocie pozwana spółka, a nie wprost wskazany w tej umowie jej Oddział w Polsce, który cechował się wyodrębnieniem organizacyjnym i finansowym. Został on w dniu 19 kwietnia 2005 r. zarejestrowany w KRS jako zagraniczny oddział pozwanej spółki, mający siedzibę w W. (nr KRS: (...), Regon: (...)). W okresie od 2006 r. do 2015 r. składał roczne sprawozdania finansowe oraz uchwały lub postanowienia o ich zatwierdzeniu. Osobą reprezentującą zagranicznego przedsiębiorcę w oddziale był wyłącznie jeden z dwójki wspólników uprawnionych do reprezentowania pozwanej spółki, tj. M. J..

Dla Sądu Rejonowego miało znaczenie, że zawarcie przez ww. oddział umowy o pracę z powódką nie było jedynym przejawem odrębnego od pozwanej funkcjonowania w obrocie prawnym. Z prezentowanych wcześniej ustaleń wynika, że oddział ten funkcjonował w obrocie prawnym przez znaczny okres, zawierał umowy o pracę również z innymi osobami, wynajmował lokal będący jego siedzibą i w swoim imieniu zawarł umowy na dostarczenie usług telekomunikacyjnych. Co więcej, przytoczone czynności podjęte przez pozwaną w celu likwidacji omawianego podmiotu również świadczą o jego istotnym wyodrębnieniu ze struktury pozwanej spółki. Ponadto, omawiany oddział był również posiadaczem rachunku bankowego w (...) Banku z siedzibą w W., z którego wykonywał przelewy wynagrodzenia za pracę na rzecz powódki.

Nadto, dla Sądu Rejonowego miało znaczenie, dla ustalenia rzeczywistego pracodawcy powódki, że sama przez cały okres zatrudnienia - nie kwestionowała, iż jej pracodawcą jest Oddział pozwanej w Polsce. Co więcej, przywoływała ww. Oddział przy swoim imieniu i nazwisku w ramach prowadzonej przez nią korespondencji związanej ze świadczeniem pracy.

W ocenie Sądu Rejonowego trudno było wobec przywołanych faktów uznać, że Oddział ten w istocie stanowił fikcję prawną, wykreowaną na płaszczyźnie normatywnej, a jego funkcjonowanie stanowiło jedynie przejaw tzw. nadużycia osobowości prawnej przez pozwaną. Dlatego powództwo zostało oddalone.

O kosztach zastępstwa procesowego strony pozwanej Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1804 ze zm. Do kosztów niezbędnych do celowej obrony pozwanej Sąd zaliczył również koszty tłumaczeń przysięgłych wykonanych na żądanie Sądu, opłaty od pełnomocnictwa oraz częściowo pozostałe wydatki pozwanej.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, zarzucając:

1.- błąd w ustaleniach faktycznych w zakresie legitymacji procesowej pozwanej, wynikając z naruszenia art. 233 § 1 kpc polegającego na niedokonaniu wszechstronnej oceny materiału dowodowego i pominięciu dowodu z zeznań powódki, korespondencji mailowej powódki z E. F. z okresu od 20-22.07.2016r., korespondencji mailowej z 7-20.06.2016r. i 10.08.2016r. z I. H. (1), etykiety na przesyłce z 24.08.2016r. i dokumentu śledzenia przesyłki wraz z tłumaczeniem oraz fragmentu odpowiedzi na pozew (str.2), z których to dowodów wynika, że rzeczywistym pracodawcą powódki była pozwana, a nie oddział w Polsce ponieważ: powódka wykonywała obowiązki pracownicze związane wyłącznie z badaniami klinicznymi realizowanymi w polskich ośrodkach przez pozwaną – oddział polski nie prowadził żadnych własnych badań; że nie miała polskich przełożonych – jej przełożoną była T. N., pracująca w B.; że wszelkie czynności

i decyzje kadrowe dotyczące powódki podejmowane były w B. i zajmował się nimi dział kadr i dział prawny pozwanej spółki (E. F. (2), I. H. (2)), wreszcie, że nawet dokument obejmujący wypowiedzenie umowy o pracę, został wysłany z B. i pozwana była jego nadawcą, a nie oddział w Polsce;

2. – brak ustaleń faktycznych dotyczących nieprawdziwości przyczyny wypowiedzenia, wynikający z naruszenia art. 233 § 1 kpc, polegających na niedokonaniu wszechstronnej oceny materiału dowodowego i pominięciu wydruku ofert pracy zamieszczanych na portalach internetowych przez pozwaną oraz fragmentu odpowiedzi na pozew, z których wynika, że badania kliniczne w ośrodkach polskich, przy których pracowała powódka są nadal prowadzone przez pozwaną, a nadto pozwana poszukiwała zarówno w okresie, w którym powódce wypowiedziano umowę o pracę jak i w 2018r., pracowników na stanowisko zajmowane przez powódkę;

3 – naruszenie prawa materialnego tj.

a) art. 3 kp poprzez jego błędną wykładnię polegającą na zawężeniu oceny statusu pracodawcy wyłącznie do ustaleń w zakresie prawnego, organizacyjnego i finansowego wyodrębnienia danego podmiotu, podczas gdy przepis ten przewiduje także drugą przesłankę tj. konieczność zatrudnienia pracowników rozumianą jako pozostawania z osobą fizyczną w stosunku pracy;

b) art. 22 § 1 kp poprzez jego niezastosowanie i dokonanie oceny statusu pracodawcy z pominięciem ustaleń, który z podmiotów – pozwany czy oddział polski zatrudniał powódkę tj. z którym pozostawała w faktycznym stosunku pracy;

c) art. 45 kp w zw. z art. 47¹ kp poprzez jego niezastosowanie i nie zasądzenie na rzecz powódki odszkodowania, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika niezgodność wypowiedzenia jej umowy o pracę.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa, zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za obydwie instancje i kosztów związanych z tłumaczeniem w kwocie 359zł, a w wypadku nieuwzględnienia apelacji o nie obciążanie powódki kosztami postępowania za obydwie instancje za zasadzie art. 102 kpc.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przewidzianych, podzielając w całości rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja powódki zasługuje na uwzględnienie .

Jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy, istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy były dwie kwestie tj. czy powódka zachowała 7 dniowy termin na wniesienie odwołania oraz ustalenie czy pozwanej przysługuje legitymacja bierna.

Jeśli chodzi o zachowanie terminu, to Sąd Okręgowy uznał, że w tym zakresie Sąd pierwszej instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, dokonał właściwej oceny zgromadzonych dowodów. Poczynione przez ten Sąd ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne, Sąd Okręgowy w całości podzielił. Stanowisko Sądu Rejonowego, że powódka nie uchybiła 7-dniowemu terminowi do wniesienia odwołania zasługuje na aprobatę.

Natomiast jeśli chodzi o kwestię legitymacji biernej pozwanej, to Sąd Okręgowy przyjął ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego za własne lecz dokonał odmiennej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, dzieląc częściowo zarzuty apelującej. W ocenie Sądu Okręgowego, wyniki postępowania dowodowego wskazują, że pracodawcą powódki była pozwana a nie jej oddział w Polsce.

Wskazać należy, że pozwana, będąca zagraniczną spółką prawa handlowego z siedzibą na terenie Unii Europejskiej, prowadziła na terenie Polski działalność poprzez swój oddział. Oddział taki stanowi przedłużenie zakładu macierzystego, podlega wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego jako oddział zagranicznego przedsiębiorcy i nie posiada zdolności prawnej, a co za tym idzie zdolności sądowej. Przedsiębiorca zagraniczny tworzący oddział może

podejmować i prowadzić w jego ramach działalność gospodarczą wyłącznie w takim zakresie, w jakim prowadzi ją na terytorium własnego państwa. Zgodnie z art. 5 pkt 4 ustawy z 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. 2016.1829 z późn.zm) oddziałem jest wyodrębniona i samodzielna organizacyjnie część działalności gospodarczej, wykonywana przez przedsiębiorcę poza jego siedzibą lub głównym miejscem działalności.

Dalej Sąd Okręgowy wskazuje, że skoro oddziałowi nie przyznano odrębnej podmiotowości prawnej to stanowi on część przedsiębiorcy zagranicznego. Aby jednak prawidłowo funkcjonować powinien posiadać indywidualną strukturę organizacyjno-techniczną (określony wyodrębniony majątek), osobową (kadra pracownicza) oraz finansową (dysponowanie przekazanymi środkami, prowadzenie ksiąg rachunkowych, sporządzanie sprawozdań finansowych). Niezależnie jednak od zakresu przyznanej mu swobody oddział nie prowadzi działalności gospodarczej na własny rachunek i we własnym imieniu, zawsze beneficjentem końcowym jego działań będzie przedsiębiorca zagraniczny. Dlatego wszelkie zawierane przez oddział umowy i podejmowane działania odnoszą bezpośredni skutek względem tego ostatniego.

Oddział przedsiębiorcy zagranicznego może być – na podstawie art. 3 kpc - na terenie Polski pracodawcą, jeśli będzie miał wystarczającą odrębność majątkową i organizacyjną, a także gdy zostanie upoważniony do zatrudniania pracowników oraz rozwiązywania z nimi umów o pracę.

Wskazać należy, że prowadzenie działalności gospodarczej wymaga posiadania zaplecza majątkowego, cechującego się pewnym stopniem wyodrębnienia choćby dla celów ewidencyjnych. Nie oznacza to jednak pełnej samodzielności majątkowej, gdyż jako jednostka organizacyjna nie posiadająca zdolności prawnej, nie może być podmiotem praw i obowiązków i nie jest właścicielem składników majątkowych w sensie prawnym. Władza nimi za kogo innego, a podmiotem uprawnionym do rozporządzania swoim majątkiem jest spółka macierzysta, która w każdej chwili może pozbawić oddział tego władztwa faktycznego.

Wyodrębnienie finansowe nie oznacza, że oddział przedsiębiorcy zagranicznego odpowiada majątkowo za zobowiązania wobec pracowników, bowiem ma jedynie charakter wewnątrz organizacyjny i w rezultacie ponosi ją spółka macierzysta. Z tych przyczyn, zdaniem Sądu Okręgowego, ustalona przez Sąd Rejonowy okoliczność, że oddział pozwanej zawierał w Polsce umowy najmu, leasingu itp., składał sprawozdania finansowe nie czyniła oddziału samodzielnym pracodawcą w rozumieniu art. 3 kp.

Koniecznym dla przyznania oddziałowi przedsiębiorcy zagranicznego statusu pracodawcy jest prawo samodzielnego zatrudniania i zwalniania pracowników. Oddział przedsiębiorcy zagranicznego będzie pracodawcą wtedy, gdy przedsiębiorca umocuje oddział do samodzielnego nabywania praw i zaciągania zobowiązań w obszarze prawa pracy. Umocowanie to musi wynikać ze statutu lub innego aktu regulującego organizację i sposób funkcjonowania przedsiębiorcy zagranicznego. Należy go udzielić oddziałowi jako jednostce organizacyjnej, nie zaś osobie upoważnionej w oddziale do reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego (art. 87 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej). Nie można uznać za zakład pracy jednostki organizacyjnej, której kierownik przyjmuje i zwalnia pracowników wyłącznie na podstawie upoważnienia udzielonego przez kierownictwo przedsiębiorstwa macierzystego (patrz uchwała Sądu Najwyższego z 16 listopada 1977r., I PZP 47/77).

W konsekwencji, o tym kto będzie pracodawcą – spółka macierzysta czy jej oddział – decyduje wola spółki, która musi wynikać z wewnętrznych aktów prawnych: uchwał lub regulaminów. Jeżeli taka regulacja istnieje to oddział uzyskuje podmiotowość pracodawczą, stając się odrębnym, niezależnym i samodzielnym pracodawcą. Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał, że pozwana nie wykazała, iż jej oddział w Polsce był samodzielnym pracodawcą a to na niej spoczywał ciężar dowodowy w tym zakresie - art. 6 kc. Nie przedstawiono żadnych dokumentów na tę okoliczność w postaci uchwał czy regulaminów, a umowa o pracę powódki została zawarta przez członka zarządu i współwłaściciela pozwanej M. J. (umocowanego do samodzielnej reprezentacji pozwanej), który równocześnie był osobą reprezentującą oddział zagraniczny w Polsce. Z tych przyczyn, w ocenie Sądu Okręgowego za pracodawcę powódki należy uznać pozwaną, która złożyła oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę.

Po myśli z art. 186⁸ § 1 i 2 kp pracodawca nie może wypowiedzieć ani rozwiązać umowy o pracę w okresie od dnia złożenia przez pracownika uprawnionego do urlopu wychowawczego wniosku o obniżenie wymiaru czasu pracy, do dnia powrotu do nieobniżonego wymiaru czasu pracy, nie dłużej jednak niż przez łączny okres 12 miesięcy. W przypadku tym rozwiązanie przez pracodawcę umowy jest dopuszczalne tylko w razie ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy, a także gdy zachodzą przyczyny uzasadniające rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika.

Jak to już wyżej wskazano, zdaniem Sądu Okręgowego pracodawcą powódki była pozwana, która niewątpliwie nadal prowadzi działalność i zatrudnia pracowników. Podana zatem przez pozwaną przyczyna wypowiedzenia umowy o pracę powódki tj. likwidacja oddziału w Polsce nie jest ani uzasadniona ani prawdziwa, bowiem nie nastąpiła likwidacja pracodawcy w rozumieniu przywołanego przepisu. Uchwała nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników pozwanej z 24 sierpnia 2016r. zawiera jedynie postanowienie o likwidacji oddziału spółki na terenie Polski, przy czym pozwana nadal funkcjonuje w rozumieniu przepisów prawa polskiego, a sama czynność nie jest tożsama z likwidacją, o której mowa w art. 41¹ k.p. Pozwana (mimo zamknięcia oddziału na terenie Polski) może w każdej chwili powrócić w sferę bytu, zatrudnić pracowników i dalej prowadzić działalność w Polsce. „Likwidacja pracodawcy z istoty rzeczy musi dotyczyć utraty przez niego bytu prawnego i wobec tego zawsze jest likwidacją "w całości" (całego podmiotu prawnego); nie ma częściowej likwidacji podmiotu prawnego (podmiot ten istnieje albo nie). Jest to jednocześnie likwidacja stała i faktyczna, gdyż zlikwidowany pracodawca przestaje istnieć jako "jednostka organizacyjna zatrudniająca pracowników" – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2009r., II PK 147/09, LEX nr 823882.

Na marginesie wspomnieć należy, że wbrew twierdzeniom Sądu Rejonowego, wykreślenie oddziału pozwanej z Krajowego Rejestru Sądowego nie nastąpiło wskutek czynności likwidacyjnych. Nie zostało wszczęte formalne postępowania likwidacyjne oddziału w postaci zgłoszenia do sądu rejestrowego otwarcia likwidacji, imion i nazwisk likwidatorów, sposobu reprezentacji w trakcie likwidacji. Jak wynika z zapisów w KRS oddziału pozwanej, doszło jedynie do wykreślenia wszystkich wpisów z dniem 31 stycznia 2017r.

Reasumując, podana przez pozwaną przyczyna wypowiedzenia umowy o pracę powódki jest nieprawdziwa, przez co narusza przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę. Jak stanowi art. 45 kp w razie ustalenia, że wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony jest nieuzasadnione lub narusza przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę, sąd pracy - stosownie do żądania pracownika - orzeka o bezskuteczności wypowiedzenia, a jeżeli umowa uległa już rozwiązaniu - o przywróceniu pracownika do pracy na poprzednich warunkach albo o odszkodowaniu. Odszkodowanie, o którym mowa w art. 45, przysługuje w wysokości wynagrodzenia za okres od 2 tygodni do 3 miesięcy, nie niższej jednak od wynagrodzenia za okres wypowiedzenia - art. 47¹kp.

Wysokość żądanego przez powódkę odszkodowania za przysługujący jej 3 miesięczny okres wypowiedzenia nie była kwestionowana, wobec czego Sąd drugiej instancji na mocy powołanych przepisów oraz art. 386 § 1 kpc, zmienił zaskarżony wyrok i zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 27 360zł. z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwu. O odsetkach Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 481kc w związku z art. 300kp.

Konsekwencją powyższego była również zmiana rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Powódka wniosła pozew w dniu 8.09.2016r., a zatem zgodnie z art. 98 kpc i § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015.1800 – w ówczesnym brzmieniu) i zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy - art. 98 kpc – Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 360 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed sądem pierwszej instancji.

Na zasadzie art. 13 oraz 113 ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 2005, Nr 167, poz. 1398) Sąd Okręgowy obciążył pozwaną obowiązkiem poniesienia opłaty stosunkowej od zasądzonego roszczenia oraz wydatku na wynagrodzenie biegłego. O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na zasadzie

art. 98 kpc i § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015.1800 z późn.zm).

W tym stanie rzeczy, w oparciu o przytoczone przepisy prawa oraz art. 386§ 1 kpc Sąd II instancji orzekł jak w sentencji.

(-) sędzia del. Magdalena Kimel (-) sędzia Grażyna Łazowska (spr.) (-) sędzia Teresa Kalinka